

Paaltjens verzen verfijnd gezongen

Theater Piet Paaltjens, door Hummelinck Stuurman. Gezien: 27/2 in de Schouwburg, Leiden. Tournee t/m 29/5. Inl. www.top-theater.nl

●●●●○

Door HENK VAN GELDER

Ze gaan iets zingen, is het eerste dat de acteurs zeggen. Iets over een verloren liefde? Nee, liever iets vrolijks. En dan zingen ze het macabere relaas van de zelfmoordeenaar, een spottend, maar tegelijk schrijnend gedicht dat meteen de toon zet. Het gaat hier immers over Piet Paaltjens, de negentiende-eeuwse studentenpoëet die zijn zwaarmoedigheid in vederlichte verzen wist uit te drukken. Maar vooral ook over de latere predikant François HaverSchmidt die voortijdig zijn leven beëindigde toen hij aan het geloof geen houvast meer had.

Zelf heeft HaverSchmidt veelvuldig gerept van een „worgengel” die hem de adem dreigde te ontnemen. Volgens de makers van de muziektheatervoorstelling *Piet Paaltjens* was die worgengel niemand anders dan HaverSchmidts jeugdige alter ego. Piet Paaltjens dus. Zijn leven lang is de predikant achtervolgd door de dichter van *Snikken en grimlachjes*, aldus dit verhaal – verteld in een compilatie van korte, puntige scènetjes en op muziek gezette gedichten. Het eindigt zelfs in een dodelijke omhelzing, gespeeld door Porgy Franssen als de benarde dominee en Daniël Samkalden als diens kwelgeest. De dominee maakt de student uit voor „romantische kwezel met je *weltschmerz*”, terwijl de student niet wil aanvaarden dat zijn schepper hem doodverklaart. Het is een intrigerende interpretatie die een spannend spoor door deze voorstelling trekt.

In een inventieve encenering van Han Römer, die het simpele toneelbeeld steeds weer een nieuwe draai geeft, worden Franssen en Samkalden vergezeld door Theo Nijland en Maarten Koningsberger in allerlei kleinere rolletjes. Vierstemmig en verfijnd zingen ze ook de Paaltjens-verzen. Nijland componeerde de ingetogen muziek, die op twee klassieke gitaren wordt gespeeld door Esther Steenbergen en Olga Franssen.

Dit is gaaf en vaak geestig muziektheater, waarin deernis en distinctie elkaar mooi in evenwicht houden. Wie het ziet, wil meteen Piet Paaltjens weer lezen.